Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Quaestio 2da

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

ad 3 dicu. Ipse 2 modi posse esse; 1° quia est extra substantiam. Sic quæ in se ipsa habet partes extra partes, quæ ei essentiam aliis entibus subjici, quemadmodum substantia à substantia quia moveat aliquem andere; posteriori modo esse est ex se individua, habet eam ex se et non sui partes intra earum esse ab invicem distantes. Solaque ipsae Deitates, quæ habet eam ipsas ab alia esse sic non diversa. Ita S. Doct. opus: 70. a: 2. ad additum Sples. n: sgl: m. qm S. motas habens idem substantiam suae Deitatis, habens idem non substantiam materiam c. Gualter n. nam cum sit quod variatis trig. quod est quia ad indicandum additum acquisitum, etiam variatis substantiam.

ad qtum. n:c est par: di similitas: quia in creata substantia denotat plures gradus aliquid virtutum Deitatis ad cognoscendum Deitatis quae andere, econtra ad plura andere solo non Deitatis datur unica substantia quae, adeoque si haec simul et actuata, non quia amplius actuari ab alio andere.

ad 4tum. n m ad unig p: d m. Ita obiectum sit solus in Deitatis in ea mente cum in ea reflexio n. m etc. Sicut enim ita obiectum in ea mente dicunt eadem species, quod unum abes species quod alterum habet, ita in ea reflexio, ita dicunt ea eadem species, quod unum repraesentat substantiam, quod repraesentat aliquem. Hac ratione unicum actum à 2 visum est eadem species in ea reflexio, qua substantiam, quae repraesentat alterum, econtra species 2 actorum vg: ovorum non est eadem species in ea reflexio, qua unum quod repraesentat substantiam, quod alterum repraesentat.

Quæstio 2da

De Essentia, Subsistentia, et existentia.

Articulus 1us

Quid sit. Subsistentia, essentia, et existentia et an essentia et subsistentia realiter distinguantur.

N. 555 m. Quod 1°. Essentia varijs modis sit considerari, primus est quidditas rei. 2do. prout dicitur non sed est in ratione substantiae quod in 2do Quod Dicimus. 3tio prout substantia rationem habet alicuius rei. unde ee de ratione Rois, et esse de essentia Rois ideo substantia. 4to duitur Deus, qua essentia explicatur per Deum. 5to nominat quemlibet obiectum aliquid rei, qua id, quod representatur per quemlibet habet aliquem rei. in presenti ergo agimus de essentia obiectiva, sed essentia artificiata artificiata existentia et extra causas posita. Quod ergo dicitur essentias rerum esse ab aeterno non debet aliqui, quod sint aliquid reale existens extra Deum ab aeterno, sed quod ab aeterno sit genesis possibilis essentiae ad invicem, quam genesis ione ab aeterno cognovit Deus, et sine processu, in quo ergo ea egdi genesis mater, potus et Abyssus Secretis aeternae Deitatis.

N. 556 m. Quod 2do. essentia Dicitur, quod sit primum intrinsecum et adaequatum, quo res in se constituitur et ab aliis distinguitur. Dicitur 1° primum. quod ponitur loco generis. Dicitur 2° primum. ad excludenda alia essentia: intrinsecum et adaequatum ad excludendum quod substantiale Dicit in sit primum intrinsecum, non tamen adaequatum. Id est ratione, quo res in se constituitur. quia essentia est constitutiva, et per consequens Distinctiva rei. Essentia Dicitur, quod sit Ens sive entia ratione, quo res ponitur in esse, eadem ut substantiali ut accidentali: substantiali tribuit substantia existere per se, accidentali tribuit accidens existere in alio, sive in ee alij. Denique subsistentia est entitas substantiae solum addens illi per se subsistentia et incommunicabilem. Sunt ergo ex essentia substantiae ergo essentia constituitur aliquid totum, quod Dicitur per se existens, ita ex Essentia et subsistentia ponitur aliquid totum per se subsistens, et id sit sit ratione incommunicabilem

et hic ē suppositum, qd dicit: substantia singularis
p se subsistens et incommunicabilis. Suppositum idem
significat qd significat suppositum, quod sequentiori
modo dicit auctor solum p persona, ē a persona nihil
aliud qm suppositum in genere rationali, sed intellig.
brutum enim in duritie persona, sed dicitur a Paulo
unde suppositum latius patet qm persona, et
subsistens latius qm suppositum, nam omis persona ē
suppositum, et omne suppositum ē subsistens, sed non
omne suppositum ē persona, nec omne subsistens ē suppositum.
his prolatis exorditur auctor utrum substantia
ab existentia rationali substantialis realiter distingt. Quare

N. 559 us.

Dico. substantia in distingt realiter ab existentia
rationali substantialis: ita videtur aperte sentire S. doct.
ad Antichrist: distinctione 23. q. 1. omnia hic verbis. ee
significat id, qd ē in omibus generibus quae substantiae
vero specialiter modum essendi, qui proprius substantiae
p se subsistenti. Ubi etiam ratione qm tradit
S. doct: 1a S. q. 29. a. 2. ubi ait: ita enim subsistere
dicimus, quae non in alio, sed in se existunt. et
ibi sic arguitur: substantia ē id, quo est ē subsistens, sicuti albedo ē id, quo subtum ē album.
sed existentia substantialis ē id, quo est a rationali substantialis
ē subsistens: qd existentia substantialis ē ipsa
substantia, a qua qm realiter in distingt. in ē
certa. in pts. sicut in existere ē in alio existere
ita subsistere p se ē in se existere: sed existentia
substantialis ē id, quo est in se existens: qd. p in
existentia substantialis tribuere debet rei id rationali substantialis, utpote existat, modo distinctio ab eo, quo
aliud est ē rationali antecedit existit, p existentia ad

aut tertio, id quod existat aliquo, existere sua
aut tertio in alio, nunquam in substantia, ut res creata
substantialis existat ante substantiam debet ipsa per sua
existere substantia in se existere.

N. 558 us. Ergo non sunt existere, sed existere est ultimum rei
creatae, vi cuius res reddit ipsam posita extra causas
atque ingenium alteri quidquid, quod mihi et non affirmat realiter
affirmo cum mihi ratio, qua substantia quae talis importat
ingenium, existere non pertinet ad rem creatam non ad
idque substantia et existere varia sunt subsistere et subsistere quidem

Solvuntur objectiones.

N. 559 us. Obj. 0. Substantia est res in re individua, sed existere
non est res in re individua, quod existere non est subsistere
in genere, id enim quia individua debet esse res in quod
quod significat, qui non est aliquid nisi subsistere in quo existere
creata. Si d: et quod aut et ens sunt idem, atque ut res
debeto sub: a: 2. non est de causa suppositi, quod non est res
in re.

sub. Substantia genuit suppositum in genere, sed existere non
genuit suppositum in genere, quod q. in quo, id quod est idem
genere, non genuit aliquid in genere, atque existere est idem
generis, ita ut ait D: Th: substantia, id est in ordine
generis quae, quod existere non genuit suppositum
in genere.

Ob. 1. Existere creata et substantia habent diversos effectus
formales, ergo q. ita genuit. a. quo. effectus formalis existere
est ponere rem extra causas, effectus formalis substantia est modus
in re individua ratio reddere capacem existere, et id ita
genuit suppositum, sed isti sunt effectus formales diversi ergo.

4to. Et ut multi sentiunt rem quam divinitas extra causas, et servari et operari absque omni subsistentia sed non dicunt esse existentia, quo efficitur totaliter existentia non esse ad ponere extra causas, et ipsum Deum esse ab existentia

Ad 3um cum n: m ad unum p: dicit existentia esse quod auctore et extrinsecus rem introducit in suo esse, quo est suis rei auctore, quod id mihi non sufficit. unde d: c. quo non est [illegible] mihi rem introducat ipsum cc. unitave n: c etc. Quia enim rem mihi non efficiat, ita tum mihi unitis. N. 560 us.

ad qtum. cum n: m ad 4m p: d a. non efficiunt in gbile in ea ratione in qua est gbile ca. in qua non est gbile necessario existentia nec in se ipsa est receptiva receptori aliti sed sit ultima, nec rem quam actuat omnis amplius actui obstaret, atque adeo excludit ab ea ad ingbile passivum, neque efficit suppositum in gbile p modum ptis.

ad 5tum na ag. de existentia obstaculi. ad m: n: inter efficit totales subsistentia et rem reddere capaem existentia, reddit enim illa idoneam capax recipiendi obstaculum a quo obstaculi, quam efficit. unde non ergo est alia nova entitas, quae sit mediat inter ipsa et existentia interiecta.

ad 6tum. neque similia pure physici divinitas quam enim physice est rem existere, non operari sine existentia et c. tum est in gbile existere non operari sine substantia. quae ut efficiunt ab ea realiter non distinguitur.

Articulus
Utrum essentia et existentia entis creati
realiter distinguantur.

Conclusio. extra ad quaestionem est, quod essentia et existentia primum inter se non distinguuntur realiter, non est, sed existentia Dei realiter ab essentia distinguitur, tunc poterit quod realiter, quia quod est distinctum omnis, sed tamen quod in Deo N. 561 us.

facere nequit quod ⁊c. ⁊ pro- adrealed quod ergo
ut aliqd se habeat, modum antq, alterum ⁊ modum
realis ptea, sed in eo nihil reperiri, qd pro se
habere ⁊ modum realis ptea, cum sit antq quemq; q;
Ergo igitur Dfta ē an Salte in rebus efficiēs et
exficiēs realiter Dfta.

N. 562us. Deus. in ois ente creato efficiēs realiter Dfta ab
exficiēs. est gra Scotistarum et oēs fere Scotistae. quia
tm Dmstrtur, ⁊ Dts, 1° auth: S. Dom: 2dr gra glosse,
CSS ubi ait: in qual habet creā ē aliud ipsa creā,
quā habet ē, et ipsum ē ens. Dts enim rade
ptes. Nulla exficiēs creata ē antq sitū mpta.
Sed omis exficiēs mdta ab efficiēs ē antq sitū mpta.
qd omis exficiēs creata ē Dfta ab efficiēs. nā ē certa
mpta. ob ens receptum et receptivum ē antq
sitū mpta, sed omis exficiēs mdta ab efficiēs ē ens
receptum et receptivum qd p. omnium in exficiēs
mdta ab efficiēs negat recipi in efficiēs alias recipiens
in se ipsa, nec ē in ptea ad receptivum actum, qa ex
hoc qualiq; geptu ē ratio artetas in toto genere
entis, qd ē ens receptum et receptivum. 2da pates,
nulla enim statui qd receptum passum qm efficiēs, cui
exficiēs Dts antq solig efficiēs, tum in qd aliqd ē
receptivum nisi Dtur in ptea ad receptivum actum. in, 3tia
systemis etiam probatur, qd nec supra nec infra se habet à
quo limitetur ē antq sitū mpta, sed ens receptum
receptivum nec infra nec supra se habet, à quo limitetur
in efficiēs. in pri: in enim habet quo limitetur supra, qa
ē in ptea ad actum actu, à quo impedetur et Dfr. nec
habet quo limitetur infra se, qa in habet aliud subtum
in mea, in qua recipiat ē coarctetur, ergo exficiēs
mdta ab efficiēs ens sitū mpta.

Solvunts objoes.

N. 563 m.

Obj.° existeā in quinq; mdis gthis y mineatā et creatā sive y existeā à se et ab alio, qō sunt existeā mineata ex ipso ē illimitata, qd sit à se, ita creata ē limitata, qā ē ab alio, sine ordine ad sitū recipiens, Vastu reptle.

2b. Existeā realiter dstā ab essēā vg: Petri ō habet etm essēā alqm ō nō, si nō, qd ē nihil: si habet, tunc sic argtur, ō existēā essēā existit y desinād, ō y aliā existeā superadditā? cū y desinād habēs insertū. qā habet essēā creata, quæ ē sua existeā, si y aliā dabit quæq; in infinitū qō Q.

3tio ō essēā quæ realiter dstā ab existeā ē posita à parte rei ō nō, si; nūq qō etm sine existeā dstā existit: si 2dū tunc ē qtia hypothesin, qū supponimq essēā ē prtā. et qtenq; prtā realiter dstiqui ab existeā.

4to. Essēā sphlis nō dstgtur ab essēā sphlē, qū nec existeā artis dstgtur ab essēā artē. sicā vēdet bona, sicut em si habet existeā in actu ad essēā in actu, ita si habet existeā sphlis ad essēā sphlē. a pts ex eo, qd essēā sphlis aliud nō dicat, qm quē existere: quod idē quoq; dicit existeā sphlis.

5to. Si existeā realiter dstgtur ab essēā, tunc ē idē, qā existeā in essēā realiter recipitur, sed hæc nō ē nulla qō Q. m pts. Si existeā recipitur essēā ō recipitur in essēā obiectīā ō pure sphlē. ō in essēā artē, sed in neutra recipitur qō Q. m qstat, qā essēā obiectīā, requirit dare quēd cū existeā. essēā à artis iā habet sua existeā, essēā pure sphlis ē nihil qō Q.

6to. Id qd recipit alqm actū habet se y modū ptēā recipientis illū; sed essēā artis nō habet se y modū ptēā recipientis existeā qō Q. m pts, si essēā artis habet

libet se modo ut ptea repentu existea ñ est ptea futur vadeqz:
neutrum admitti pot, qa si eet ptea eptecr ñ eet eptea
actlis, ñ si eet ptea zdo quid rao simpliciter
eet actuata, adeoqz libet existea, qd E.

N. 564^{tu} Confirmad jus quodo existea ita ghi, limitd a provenis cu
ex limitatione aliunde presuppositi,
excoqd sit actqquntq importat agaoe caa effri,
in quo gsistit rao entri increati et ad se, ex loa; qd
libeat admiatd limitaoe importat ordmed ptea
a caa effri, in quo gsistit rao entri creati, adeoqz
limitad existea nisi in ordine ad effrd.

ad 2^{ld}. Sine dubio existea etm libet suad eptead:
ea tm eptea ñ e eqdd raois cu epeis aliard rerd,
qa eptea existea e pr formali rao reddendi id
formaliter existentd, atqz adeo ab existea ñ distingtr, nec
requirit ut existat, alia existead, p qm existat, qd
ñ existit, ut qd, sed ut quo, qm ipsa formalis rao
existendi. de qrptu a fral eptearu aliard rerdi
e rao fral ad existead.

ad 3^{tiu} Eptea prius distead ab existea ee, pessimd a parte
rei, p ipsa existead distam, et nec eptead eo fere modo, quo
maa, na ponit in certa spee, p fad a lr realiter distad
unde falsd e, eptead existere sine eptea dista, sicut falsd e
maad ee in certa spee sine foa dista, quis ponat in certa
spee prius a foa distos.

ad 4^{tu}. Rta. na licet existea pribilis ñ distingtr in
actu exercito ab eptea pribili, absolute tm distingtr ab
actu signato, quatenus libet earu e alia pribilitat.

ad 5^{tu}. dm ñ recipitr in eptea actli extra oes caas
possibd nm in eptea actli, qua e in via et tendea,
ut ponatr extra caas etm. existea ñ recipitur in
eptea obiectiva, sed in eptea actli ñ actuali existe et
extra caas positas sed in eptea actli actu eptead, sive
in via ad actuald existead.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

ad 8tum. n m, ad 7: dm. vel est prima Phen respectu
actus 7mi n m. respectu actus ultimi ad 8 &c.
ejusq; quod prima Phen talis respectu ultimi actus
Mens existens, n tm est prima respectu actus 7mi, nmind
fore Substantiali, dum m ilgi Mtu, ideoqs vocatur
essentia antlis actualitate essentia.

Disputatio Ultima

De
Ente increato

Quæstio ultima. Ardus ultimus
an
Detur Deus? an Deg sit unus, et quid
vocis Dmstri.

Ante. nos Substantias separatas ilgtis creas oos fitles, N. 865 us.
quas alios nos appellant ilgias, tales Substias dari
ex fide certum est, et earum sæpe meminit Arlis præsertim
12 mtphe. ubi eas admittendas esse ostendit ex motu
cælorum, qui movents ab ilgiis assistentibus, et
colligitur etiam ex Cungrum ensi et Magis, quum
operaones et effts manifeste excedunt facultatem
hominis et ordinem naæ Cetris, veluti si omnis Substias
earum ourum, certæ gnoes futurorum, peregrinæ
Linguæ &c. hominis effts, quæ excedunt naæ hominis
adscribendi et uni ilgiis, quæ si pure fitles, et de
subsites, non si Mtus naæ, ita ut esset addendum naæ
ut res diversa a cadem, quæ aliam naæ exigit Agtis
alium hus, sed naæ non sufficit, et ultimo, unde naæ
Agtis debet esse Mta agtis, qd facilius esse apertis effts.
Ad nos diversa fitis, sit esse alta naæ, quæ naæ
intlva non indiget naæ ad suam operaonem, operaonem